

Jiřina Rákosníková

Hrajeme si u maminky

Ilustrace
Jan Kudláček

Vyšehrad

Kniha vychází s laskavou podporou
Gerda Albrechta, Vojtěcha Eliáše, Pavla Jurkoviče,
Pavla Smrkovského a Hany Žákové

© Jiřina Rákosníková, 2002
Illustrations © Jan Kudláček, 2002
ISBN 80-7021-610-7

Milé maminky, milé babičky, milé paní učitelky, dovoluji si Vám předložit sbírku říkadel, popěveků, dětských her a rozpočítadel s úmyslem podělit se o své poznatky a zkušenosti, získané především coby matka dvou dětí, babička tří vnoučat a současně pedagog setkávající se celý život s dětmi. S dětmi nejrůznějšího věku, dětmi městskými, ale i dětmi žijícími doslova na samotě u lesa.

Dlouho jsem tomuto, byť jistě krásnému úkolu, odolávala ne z lenosti, ne z neochoty podělit se o nastrádané materiály, ale z upřímné obavy o výsledek. Vždyť již bylo vydáno tolik knih pro děti, tolik psychologických brožur pro rodiče – co a jak dělat s dětmi!

K rozhodnutí pokusit se seřadit své poznatky mě přivedla možnost stálé spolupráce nejen s dětmi, ale především s rodiči, kde jsem si uvědomila ne neochotu hrát a povídat si s dětmi, ale spíše bezradnost a neznalost materiálu. Volání Vás rodičů stále sílí, snad i pod tlakem všudypřítomné techniky, a tak člověk pocítí jistou povinnost předat dále, co mu bylo dopřáno poznat.

Především mi bylo dopřáno vyrůstat v harmonickém prostředí domova, domova, který voněl čerstvě upečenou buchtou, voněl svátečností neděle a především přítomností lásky obou rodičů. Ale to vše bere mladý člověk jako samozřejmost. To vše přichází až s přibývajícím věkem.

A právě v těchto letech zrání mi bylo dopřáno setkání s člověkem, který stojí i za touto prací, adresovanou Vám všem, kdo se setkáváte s dětmi.

Byl to Miroslav Venhoda, sbormistr mezinárodního věhlasu, který, pro umožnění růstu kvalitního člověka, kladl na první místo rodinné zázemí. Bylo toho mnoho, co kolem sebe rozdával, bohatě rozdával s nadějí, že alespoň část setby vzejde. A přece mi stále zní v uších jedna věta:

„Prosím vás, žijte tvořivý život!“ Ano, tvořivý život je jistě to, po čem toužíme, co bychom rádi dopřáli i svým dětem, ale kde tato schopnost začíná, kde se rodí onen cit vidět a potřebovat krásu kolem sebe?

Prostředí, ve kterém žijeme, se tak rychle proměňuje, že by se mohlo zdát, že i potřeby dítěte se proměňují. Avšak pravý opak se mi jeví být pravdou. Čím technicky dokonalejší prostředí nás obklopuje, tím více dokáže být dítě okouzleno pohádkou z úst maminky. Čím více zvuků rozptylujících naši pozornost, tím větší potřeba ztišení a skutečného naslouchání.

Na tomto místě bych se mohla lehce rozepsat o mnoha pedagogických poznacích, ale jeden poznatek je dominující a i pro výběr pro tuto sbírku určující – není nic krásnějšího než dítě broukající, tančící s mámou, babičkou, tatínkem, ale samozřejmě i s dědečkem.

Kéž bych alespoň někomu pomohla ukázat cestu zpátky ke kořenům, zpátky do onoho ráje domova, kde se dítě cítí bezpečně, kam se vrací celý život, byť i jen ve vzpomínkách.

Jiřina Rákosníková

Měsíce

PAVEL JURKOVIČ
VÁCLAV ČTVRTEK

Mírně

Refrén

Refrén ...

Měsíce

Leden je měsíc plný ledu,
únor zavolá skřivánka,
březen dá první lžičku medu,
v dubnu se čistí studánka,
květen si říká podle kvítí,
červen si na svět sluncem svítí.

Dvanáct je měsíců a každý z nich
jinou čepici nosí,
zima nám do dlaní nasype sních,
v létě běháme bosí.

Červenec po jahodách voní,
srpen si bleskem zakřeše,
v září se sejdem pod jabloní,
v říjnu déšť pleská po střeše,
listopad svléká stromům šaty,
v prosinci zrajou hvězdy zlatý.

Dvanáct je měsíců a každý z nich
jinou čepici nosí,
zima nám do dlaní nasype sních,
v létě běháme bosí.

Štěpánce a Filipovi

Zima

30. listopad – svátek sv. Ondřeje, patrona nevěst, rybářů a řezníků

Bude zima, bude mráz – doba adventní

Ondřeju, Ondřeju,
já stromem chvěju,
abych se dozvěděla,
kam se dostanu.

Ondřej mosty staví, Jiří je odplaví.
Kateřina poskakuje, Ondřej už to zakazuje.
Svatá Barborka vyhání dřevo ze dvorka.

Bude zima, bude mráz

Mírně

Bu-de zi-ma, bu-de mráz, kam se, ptáč-ku, kam scho-váš?
Scho-vám se do ja - vo - ra, tam bu-de má ko-mo-ra.

Bude zima, bude mráz,
kam se, ptáčku, kam schováš?
Schovám já se pod hrudu,
tam já zimu přebudu.

Bude zima, bude mráz,
kam se, ptáčku, kam schováš?
Schovám se do javora,
to bude má komora.

Bude zima, bude mráz,
kam se, ptáčku, kam schováš?
Schovám já se pod mezu,
až přestane, vylezu.

Bude zima, bude mráz,
kam se, ptáčku, kam schováš?
Odletím já do Říma,
neuškodí mně zima.

Jehňátka bečí:
Zítra bude mráz,
zítra bude mráz.

Ovce odpovídají:
Kde se budem pást,
kde se budem pást?

Beran dodává:
Budem, nebudem,
budem, nebudem!

Co je to?

PAVEL JURKOVIČ
VĚRA PROVAZNÍKOVÁ

Jako polka

Sto-jí dě-da na ka-me-ni, ne-se bá-bu na ra-me-ni.

Co je to? Pře-ce dům!

Haj - dum, paj - dum byd - li - dum.

Děda, ten si klidně kouří,
ať si bábě sukně hoří.
Bydlidum
bydlidam,
nastěhujeme se tam.

Bába nohy natahuje,
děda z fajfky potahuje.
To je dům!
A co s ním?
Vlezem si mu za komín.

4. prosinec – svátek sv. Barbory

Řekla Barka Kačce:

„Dost už bylo tance!“

Po svaté Baruši

střez nos i uši.

Vletěl pták na bodlák,

z bodláku na hrušku,

roztrh tam podušku.

Sedlák s selkou běží,

chtějí sbírat peří.

6. prosinec – svátek sv. Mikuláše

Na svatého Mikuláše

už je zima celá naše.

V ten den děti vítají Mikuláše říkadlem:

Sláva buď Bohu našemu

i Mikulášovi svatému

i také svaté Barborce,

ať nám naklade v komurce.

Svatá Lucie noci upije, ale dne nepřidá.

Doba vánoční

Na vánoce dlůhý noce,
přide zima větrnice,
huhuhu, zima už je tu.

Při vánoci

Štědrej večer nastal

Mírně

Štěd-rej ve-čer na - stal, štěd-rej ve-čer na-stal,

ko - le - dy při-chys-tal, ko - le - dy při-chys - tal.

Panimámo vstaňte,
panimámo vstaňte,
koledy nám dejte,
koledy nám dejte.

Panimáma vstala,
panimáma vstala,
koledy nám dala,
koledy nám dala.

Běží malej zajíček,
hledá, kde je Ježíšek.

Já su malá panenka,
nesu vám novinku,
přiběhla jsem z Betléma
nyní malou chvilku.
Stal se tam div veliký,
že Panna Maria
překrásné Jezulátko
na ten svět zrodila.

Chlapci, poďte k nám,
něco povím vám.
Voblečte se do kožíšků,
půjdeme všichni k Ježíšku,
budem zpívati, koledovati.

Narodil se Ježíšek,
koupíme mu kožíšek.
Pěkně dlouhý, chlupatý,
aby mu byl na paty.

Stromečku, vstávej,
ovoce dávej,
umej se, ustroj se,
je Štědrý den.

Hola, hola,
už nám nastala koleda,
s radostí a veselostí
půjdeme po celé vsi.

Dědečku, dědečku, koleda,
dejte oříšek, nebo dva.
Nedáte-li oříšek,
provrtám vám kožíšek,
dědečku, dědečku, koleda.

Koleda, koleda, Štěpáne,
co to neseš ve džbáně?
Nesu, nesu koledu,
upad jsem s ní na ledu.
Psi se ke mně sběhli,
koledu mi snědli.

Fanfr, fanfr, fanfrnoch,
nastává nám Nový rok,
Nový rok nám nastává –
koledy se nandává,
hou, hou, halelujá.

Bukú, bukú, bukú,
otevřete ruku,
koledy nám dejte,
nic se nám nesmějte,
hou, hou, halelujá.

Mlynář mele mouku
v tom bílém klobouku
a mlynářka krupici
v té červené čepici,
hou, hou, halelujá.

Já jsem malý chocholáč,
přišel jsem si pro koláč.
Koláč mi dejte –
nic se mi nesmějte.

Já jsem malá panyňka,
zpívám pěkně zlehýnka,
nechte hněvu, hleďte zpěvu,
koledy mi dejte,
nic se mi nesmějte.

Já jdu pro koledu,
nesu si pytel,
kdo mi ho dá plný,
bude můj přítel.
Kdo mi ho dá půl,
vezmu na něj hůl.
Kdo mi nedá nic,
nepřijdu tam víc.
Skočím za ním do světnice,
rozbiju mu všechny hrnce
a uteču pryč.

Štěstí, zdraví, pokoj svatý

Ště - stí, zdra - ví, po - koj sva - tý vin - šu - je - me vám.
Nej - prv pa - nu ho - spo - dá - ři, pak va - šim dít - kám.

Z da - le - ka se bé - ře - me, no - vi - nu vám ne - se - me,

co jest se nám při - ho - di - lo v měs - tě Be - tlé - mě.

Narodil se tam Spasitel, posílá mě k vám.
Byste mu koledy dali, však já mu ji dám.
Chlebíčka nechce bráti, nakrmila ho máti,
jen tolárek, neb dukátek máte poslati.

Pěkně prosím, odbuďte mne, nenechte mě stát,
já pospíchám do Betléma dítka kolíbat.
Dítko je to bohatý, ono vám vše zaplatí,
že se budete po smrti s ním radovati.

Den přelavný jest k nám přišel

Den přelavný

jest k nám přišel,
v němž má býti každý vesel,
radujme se, veselme se
v tomto novém roce.

Nového léta vinšujem,
syna neb dceru darujem,
léto mine a pomine,
dobrého vám přejem.

Abychom k vám přes rok přišli
a vás ve zdraví zas našli,
léto mine a pomine,
vás ve zdraví našli.

Den přelavný I

Volně, slavnostně

Den pře-slav - ný jest k nám při - šel,
v němž má bý - ti kaž - dý ve - sel, ra -
duj - me se, ve - sel - me se
v tom - to no - vém ro - ce.

Den přelavný II

Živě

Den pře-slav - ný jest k nám při - šel, v němž
má bý - ti kaž - dý ve - sel, ra - duj - me se, ve -
sel - me se v tom - to no - vém ro - ce.

Na Nový rok o slepičí krok,
na Tři krále o skok dále.

Šel jest Honza kolem lesa,
uviděl tam Herodesa,
Herodes byl ukrutný,
strčil Honzu do putny.

My tři králové jdeme k vám,
štěstí, zdraví vinšujem vám,
štěstí, zdraví, mnohá léta,
my jsme k vám přišli z daleka.
Z daleka jest cesta naše,
chceme znáti srdce vaše.
Náš kamarád černý vzadu
vystřkuje na nás bradu.
On bude všady kouřiti,
s námi o dárek prositi.
Zaplať vám to Kristus Pán,
abyste se v nebi radovali,
radost věčnou požívali.

Vinšujem vám štěstí, zdraví
a dvě dírky v nose –
skončilo se.

Letí, letí bílý pták,
všude sype bílý mák.

Jela liška na saních,
hustě za ní prášil sníh.
Před ní prášil ještě více,
byla velká metelice.
Utečte, vy všichni vpředu,
ať vám nohy nepřejedu.

Padá snížek na louky,
má kožíšek bělounký,
ten kožíšek teplý je,
celou zemi přikryje.

BLANKA ŠVÁBOVÁ

Sněží, sněží potichu,
kočky, chodte v kožichu.
Noste kožich kočičí,
pod něj vítr nefičí.

JIŘÍ ŽÁČEK

Přišel k nám host,
spravil nám most,
bez sekyry, bez dláta
a je pevný dost.

2. únor – Hromnice

Na Hromnice o hodinu více.

Na Hromnice musí skřivan vrznout, i kdyby měl zmrznout.
Únor bílý, pole sílí.

3. únor – svátek sv. Blažeje, patrona majitelů větrných mlyňů a hráčů na dechové nástroje

Na svatého Blažeje slunce ještě nehřeje, na svatého Blažeje kamének se ohřeje.

Běžela liška po ledu,
ztratila klíček od medu.
Kdo ho má, ať ho dá,
ať se liška nehněvá.

Běží liška k háji,
hoňte si ji páni,
já ji honit nebudu,
zmeškal bych já koledu.

Běží liška k Táboru,
nese pytel zázvoru.
Ježek za ní pospíchá,
že jí pytel rozpíchá.
Běž, zajíčku, běž za ní,
pober jí to koření.
Liška se mu schovala,
ještě se mu vysmála.

Liška v jámě
číhá na mě,
ó běda mně,
přeběda mně,
skočí na mě.

Bum, bum, na vrata,
máme čtyři kořata.

Jede, jede myška
okolo rybníčka,
veze, veze proutí,
ocáskem si kroutí.

Běží myška po polici,
nese s sebou homolici.
Myško malá, maličká,
uteč, číhá kočička.

Šla kočička k muzice

Vesele, tanečně PAVEL JURKOVIČ

Šla ko-čič-ka k mu-zi-ce, ztra-ti-la tam stře-ví-ce,

ko-cou-rek je na-šel, do-stal z to-ho ka-šel.

Hacafourek

Vesele

Ha-ca-fou-rek, ma-ca-fou-rek, šla ko-čič-ka za ko-cour-kem

a ko-cou-rek za my-ší, ať ho ni-kdo ne-sly-ší.

Vdávala se myška

PAVEL JURKOVIČ
VĚRA PROVAZNÍKOVÁ

Tanečním krokem

Vdá-va-la se myš-ka Hryž-ka, ko-ho-pak si bra - la?

Mňau ko-cou-ra Hr-do-pýš-ka, straš-ně se ho bá - la.

Kocouři jim vyhrávali,
ženich ji ved sálem
a když spolu tancovali,
láskou ji sněd málem.

24. únor – svátek sv. Matěje, patrona tesařů

Svatý Matěj ledy láme, nemá-li je, nadělá je.

Svatý Matěj – dobrý Matěj.

Na svatého Matěje pije skřivan z koleje.

Náš Matěj, náš Matěj,
ten je hodně bohatěj,
on má hodně dlouhý nohy,
chodí lidem na brambory,
náš Matěj, náš Matěj,
ten je hodně bohatěj.

A já mám naději
k našemu Matěji,
a já mám naději
k Matějovi.
Naděje utekla
s Matějem do pekla,
naděje utekla
s Matějem pryč!

Masopust – období před čtyřicetidenním velikonočním postem, doba velkého veselí a rozpustilých zábav, končící pochováním basy jako symbolu muziky.

My jsme hoši z Veselího,
milujeme muziku,
my si peněz naděláme
z olověných knoflíků.

A ti kluci hajdaláci
koupili si basu,
nevěděli, kam jí dáti,
šli s ní ku primasu.

Stála basa u primasa,
za kamnoma stála,
jak primaska zatopila,
basa sama hrála.

Král, král
na dudy hrál,
králová za času
hrávala na basu.

Skákej, medvěde,
čert pro tebe jede,
s malovaným měchem
stojí za ořechem,
s malovaným talířem
budeš v pekle malířem,
hujá, hujajá
hujá, hujajá.

Švábi lezou do pytlíka,
švábi lezou z pytle ven,
nebudeš-li dívče hodné,
k muzice tě nevezmem.

Šel tudy, měl dudy,
ani nezapískal.
Bodejť mu ty dudy
rarášek roztřískal.

Růžička se hněvá,
že lístečku nemá.
Počkej, počkej, růžičko,
až zasvítí sluníčko,
až zahučí hrom,
obalí se strom
listem zeleným,
květem červeným.

Jémine, dómine,
masopust pomine.
Jémine, dómine,
masopust pryč!

Už je konec masopustu,
už je konec muziky,
kúpíme si růženeček,
budeme se modliti.

Jaro

V březnu fouká vítr z břízy,
poslední sních z polí mizí.

Březen, za kamna vlezem,
duben, ještě tam budem,
máj, vyženeme kozy v háj.

12. březen – svátek sv. Řehoře

Na svatého Řehoře
ledy plují do moře,
čáp letí přes moře,
žába hubu otevře,
šelma sedlák,
který ještě neoře.

Adam –
zapískal na džbán
žáby se sběhly,
Adama snědly.

U rybníka

„Kmotra!“
„Copak?“
„Pojďme!“
„Kampak?“
„Vařit!“
„Copak?“
„Ryby, raky, ryby, raky.“
„Dáš nám?“
„Taky, taky, taky, taky!“

Kos volá: Dé mě červíka,
hochu, povím,
hochu, povím.
Tydli-ti titi
tydli-ti titi.

Žába skáče po blátě,
koupíme jí na gatě.
Na jaký, na jaký?
Na zelený strakatý.

Kuňky, kuňky, jsou tu tůňky,
kuňky, kuňky, samé tůňky.

Leze žába po žebříku,
natahuje elektriku.
Nejde to, nejde to,
necháme to na léto.

Čáp

PETR EBEN
VÁCLAV FISCHER

Důstojně

Sta-rý čáp, ca-py, cap, ca-pe bo-sý do rá-ko-sí.
Za ním ca-pe čá-pi-ce, rá-cha-jí se v ryb-ní - ce.

Na naší zahrádce sedává kos,
má černý kabátek a žlutý nos.
Na našem komíně sedává čáp,
klape si zobákem – klap, klap,
klap, klap.

Klap, klap, klap,
už přiletěl čáp
klap, klap, klap,
už je tady čáp.

Čáp, čáp na poli
kdo ty krávy podojí,
panimáma není doma,
pantáta to neumí.

Klapy, klap, to je žab!

Starý čáp, klapy, klap,
chodí k brodu, čeřit vodu.
Čápice ho provází,
loví žáby pod hrází.

Přišlo jaro do vsi

Přišlo jaro do vsi,
kde jsi, zimo, kde jsi?
Byla zima mezi náma,
ale už je za horama –
hu, hu, hu –
jaro už je tu!

Kroužím, kroužím do kulata
až vykroužím kouli zlata.
Když to nejde do kulata,
kroužím, kroužím do šišata.

VÁCLAV FISCHER

Unos, duos, tres –
ty jsi malý pes,
já su malá veveřice,
ty si zůstaň kdes.

Andělíky, dva špalíky,
cvoky, boky ven!
Nepudeš-li, vyrazím tě
zlatým kameněm.

Jaro, jaro, jaro už je tu,
sníh se mění na sněženky,
slunce sype z peněženky
na zem plno zlatých dukátů.

Jaro, jaro, zima už je pryč.
Včela ťuká na poupata,
vlastovička od hor chvátá,
v zobáčku nám nese petrklíč.

VÁCLAV ČTVRTEK

U potoka roste kvítí,
říkají mu petrklíč,
na koho to slovo padne,
ten musí jít z kola pryč!

Jeden, dva, tři, čtyry, pět,
pod jabloňů roste květ,
dítě pláče, bude deň,
bumblíčku, vyjdi ven!

En, ten, tyč,
Kadla, Madla pryč,
spadla lžička do kafíčka,
udělala žbluňk!

Jeden, dva, tři,
my jsme bratři.
Jeden je tu mezi námi,
co se schoval do té slámy.
Kopa, hrudy, křen,
ať jen leze ven.

Doba postní (čtyřicet dnů od Popeleční středy do Velikonoc)
Chlapci otloukají píšťalky a pletou pomlázky na děvčata.

Leží, leží kláda,
na té kládě vrána,
až ta vrána vzlítne,
píšťalka se slíkne,
lup, lup, lup.

Otloukej se, kozí pysku,
dám ti hrachu plnou miskou,
nebudeš-li se otloukati,
budu na tě žalovati
císaři pánu, on ti dá ránu,
až odletíš ke zlatému džbánu.
A ze džbánu ke studnici,
přijdou na tě čtyři vlci,
pátá liška, šestej pes –
mízo, lízo, zčerstva lez!

Řezám, řezám proutí,
hastrman se rmoutí,
hastrman se rmoutí,
že mu řezám proutí.

Pletu, pletu pamihody,
polez, hastrmane, z vody,
utáhnu ti jednu,
potopíš se ke dnu.

Otloukej se, kozí pysku,
pojedeme do Hradisku,
a z Hradiska na kopec,
uhlídáme pět ovec
a šestýho berana
se zlatýma rohama.
Kdo ty rohy najde,
čtyři míle zajde.

Já jsem vodník z rybníka,
kdo může, ať utíká.
Jako žáby chytím tě,
jako rybu do sítě.
Už po tobě sahám,
za nohu tě tahám,
už si chystám pokličku
na tvou černou dušičku.

VĚRA PROVAZNÍKOVÁ

Zvony vyprávějí

Naše zvony pěkně znějí,
když poledne vyzvánějí,
bim, bam, bom,
bim, bam, bom.

Hra „Na hastrmana“ je jedna z nejstarších českých her.

Rozpočítáním je určen hastrman, který stojí na jednom břehu rybníka, ostatní děti z druhého břehu na hastrmana volají:

Hastrmánku, tatrmánku,
dovolíš nám plínky práť?

Hastrman odpovídá:

Dovolím, když mi nevyplašíte mé rybičky.
Jak mi je vyplašíte – jedna moje budete!

Děti napodobují praní a máchání plínek:

Peru, peru plínky
na ty bílé vínky,
peru, peru košile,
na ty boží neděle.
Rybičky, rybičky!

Hastrman chytá přebíhající děti, které se snaží přeběhnout na druhou stranu „rybníka“.

Ty, které nebyly chyceny, se hastrmánkovi posmívají:

Hastrmane, tatrmane,
dej nám kůži na buben,
my ti budem bubnovati,
až vylezeš z vody ven!

*Hra se opakuje tak dlouho,
až hastrman všechny děti vychytá.*

Doba velikonoční

Na Zelený čtvrtek zvony „odlétají do Říma“ a nastupují kluci s klapáčkami, řehtačkami, trakaři a rytmicky skandují při procházení vesnicí ráno, v poledne i večer:

My Jidáše honíme
a dřevem mu zvoníme.
Kdo ho viděl, ať nám poví
o nevěrném Jidášovi.
Ó, Jidášu nevěrný,
cos to učinil,
že jsi Krista Pána Židům prozradil?
Za to musíš v pekle hořít,
s čertem ďáblem se tam mořit.
Až Jidáše chytíme,
do vohně ho hodíme.

Klapeme, klapeme klapy, klap,
jestli nám můžete něco dat.
Však my s vozem nejedeme,
co nám dáte, to vezmeme.

Vzkázali vás pozdravovat naši páni,
abyste nám něco dali za hrkání.
Však jsme my se nahrkali,
až nás ruce rozbolely.

Klekání jsme odklepali,
dejte vajíčko malovaný,
klep, klep, klep!

Už jsme ten půst odbyli,
Velkonoc se dočkali.
Bude už čtvrtek Zelený,
bude beránek pečený,
budem jíst jidáše,
s medem kousek kaše
a tři lžičky medu
vezmem proti jedu.

Ben, ben, blechy ven a vajíčka do košíčka sem!

Pani kmotra, slyšte chásku,
přicházíme na pomlázku,
opletené žilky máme,
kdo nám nedá, uhlídáme!
Pani kmotra, nemeškejte,
barevná vajíčka dejte!

Jestli jste jich nebarvila,
také jsou nám bílá milá,
schováme je pěkně v ranci,
srovnají se tam s mazanci.

Hody, hody, doprovody,
dejte vejce malovaný,
nedáte-li malovaný,
dejte aspoň bílý,
slepička vám v koutku snese jiný.
Slepička kdák,
vajíčko křáp.

Kázal Kadlec i Kadlička,
aby dala dvě vajíčka.
Nedáte-li malovaný,
dejte aspoň bílý,
však vám slípka snese jiný.
U pastýře v koutku,
na zeleném proutku,
než se proutek otočí,
šenkýř piva natočí.

Já jsem malý záček,
zpívám jako ptáček,
kdybych jidal s medem housky,
zpíval bych vám lepší kousky.

Panimámo zlatičká,
darujte nám vajíčka,
nedáte-li vajíčka,
uteče vám slepička
do horního rybníčka
a z rybníčka do louže,
kdo jí odtud pomůže?

Já jsem malý koledníček, tetičko!
Přišel jsem si pro červený vajíčko.
Pro vajíčko červený,
pro koláček bílý:
Jakpak vám je ten koledníček milý?

24. duben – svátek sv. Jiří

Na svatého Jiří vylézají hadi, štíři.

Had leze z díry,
vystrkuje kníry,
haklice, paklice,
červená stolice,
petrželka, křen,
ty musíš jít ven.

Had leze z díry,
táhne s sebou kníry,
na hlavě má čepici,
pod čepicí bukvice,
bába se ho lekla,
na kolena klekla.
Nic se bábo nelekej,
na kolena neklekej!

Pohádka o zlatém hadu

Tenhle málem zlatý hádek
hodil by se do pohádek.
Chytím ho a hada dám
dvěma pyšným princeznám.
Jedna druhou nerada,
poperou se o hada.
Hadi, od přírody plaší,
křik a vádu těžko snáší.
Proto honem hádek ten,
z pohádky se plazí ven.

JAN SKÁCEL

Šnečku, šnečku,
vystrč růžky,
dám ti krejcar na tvarůžky
a trojníček na tabáček,
bude z tebe hajdaláček.

Cáky, cáky, z oblohy
padá deštík stonohý,
cáky, cáky, cáky,
přinesly ho mraky.

Cáky, cáky z nebíčka
padá svěží rosička.
Každá malá kapka
je kočičí tlapka.

VÁCLAV FISCHER

Padají kapky, padá voda,
mokrými drápky voda hlodá.
Neboj se, maličký,
maluj ty kapičky,
ručka se podá,
ručka se podá.

VÁCLAV FISCHER

Prší, prší, jen se leje,
kam ty koně postavíme?
Postavte je, kde chcete,
já se držím děvčete.

Tiše, tiše,
déšť mi píše
malá, mokrá psaníčka,
na deštníček podepsal se –
adresa je Anička.

DAGMAR LEDEČOVÁ

Třesky, plesky,
že dnes bylo ale hezky:
Kroupy, vločky,
průtrž mračen,
bouřka – hrom a blesky.
Sluníčko však za chvíli
vypilo tu nadílku.

JIŘÍ FALTUS

Prší, prší, jen se leje,
kam, koníčky, pojedeme,
pojedeme na luka,
až kukačka zakuká.

Kukačka už zakukala,
má panenka zaplakala,
ty, kukačko, nekukej,
má panenka, neplakej.

Kukačka

Živě

Kdes, ku-kač - ko, kdes ku - ka - la, ku - ku,
že jsi do - ma ne - ku - ka - la, ku - ku?

Já ku-ka - la na - de mlej - nem, ku-ka - la

jsem po - řád stej - ně: Ku - ku, ku - ku, ku - ku.

Žežulička

Mírně, tanečně

Že - žu - lič - ko, kde jsi by - la,

žes tak dlou - ho ne - ku - ka - la?

Ku-ku, ku-ku, ku-ku, ku-ku, ku-ku!

Kdес, kukačko, kde jsi byla,
žes tak dlouho nekukala?
Kuku, kuku, kuku, kuku, kuku!

Seděla jsem na jedličce,
volala jsem na myslivce:
Kuku, kuku, kuku, kuku, kuku!

Seděla jsem v černém háji,
kde kukačky kukávají:
Kuku, kuku, kuku, kuku, kuku!

Vlk sedí v rokli,
uši mu zmokly,
vyšel si na vršek,
aby mu uschly.

Vlk sedí pod dubem,
má píšťalku a buben.
Na píšťalku píská,
na bubínek tříská.

„Na vlčka“ (lidová hra)

Rozpočítáním je určena pasačka a vlček, ostatní děti jsou „ovečky“.

Pasačka volá na vlčka:

„Vlčku, vlčku!“

Vlček odpovídá:

„Co chceš? Já jsem vlček!“

Pasačka:

„Když jsi vlček, chyt' si ovečku!“

Vlček:

„Já nechci ovečku, já chci tuhle pasačku!“

*Vlček chytí pasačku a společně poskakují
v rytmu, který ostatní hráči (ovečky)
podtrhují tleskáním:*

Naše paní říkávala,
abych dobře pásávala,
a já pásat nebudu –
raděj s vlčkem pryč půjdu.

Nesem lukám, komoře,
požehnání přes moře,
štěstí zdraví přejeme,
až se celé třese.

Naklidila jsem plné stodoly,
naklidila jsem plné stodoly,
včíl se všechno svítí, svítí,
nikde není nic, nikde není nic.

Vlaštovičky letí – zvěstují podletí.
Vlaštovičko, vítej, do chléva nám lítej.

Návrat

PAVEL JURKOVIČ
FRANTIŠEK HALAS

Živě

Vlaš-to-vič-ky, vlaš-to-vič-ky, po-ví-dal-ky, švi-to-říč-ky,
už nám z dál - ky ja - ro ne - sou,
na do - mov se ce - lé tře - sou.

Prohlédly si, kde co leží,
hnízda, dvorky, špičky věží,
pak spustily naříkání:
Tři vidličky chybí, páni.

Tři vidličky, tři vidličky,
pokřikují na lidičky,
už k nám z dálky jaro nesou –
na domov se celé třesou.